

P R A V I L N I K**O POLITIKAMA UPRAVLJANJA SUKOBOM INTERESA**

Odeljenja za investicione usluge

Agroindustrijsko komercijalne banke „AIK banke“ akcionarsko društvo, Beograd

Na osnovu odredbi člana 28. stav 3. tačka 14) Statuta Agroindustrijsko komercijalne banke „AIK banke“ akcionarsko društvo, Beograd (u daljem tekstu: „**Banka**“), odredbi člana 23. i dalje Pravilnika o organizacionim uslovima za pružanje investicionih usluga, obavljanje investicionih aktivnosti i dodatnih usluga i upravljanje rizicima ("Službeni glasnik RS", broj 77/2022) (u daljem tekstu: „Pravilnik o organizacionim uslovima“), Izvršni odbor Banke je na sednici održanoj dana 04.02.2025. godine usvojio ovaj:

P R A V I L N I K **o politici upravljanja sukobom interesa**

Odeljenja za investicione usluge

Agroindustrijsko komercijalne banke „AIK banke“ akcionarsko društvo, Beograd

1. Uvod

Član 1.

Banka je dužna da svoje poslovanje organizuje tako da na najmanju moguću meru svede moguće sukobe interesa čije postojanje može štetiti interesima klijenta, a koji se mogu javiti između:

- 1) interesa Banke, relevantnog lica i svih lica blisko povezanih sa njima, sa jedne strane i interesa klijenata Banke, sa druge strane;
- 2) interesa klijenata Banke međusobno.

Pre pružanja Usluga klijentu, Banka je dužna da upozna klijenta sa mogućim vrstama i izvorima sukoba interesa.

Obaveštenje iz prethodnog stava ovog člana mora da sadrži, uzimajući u obzir razvrstavanje klijenata, dovoljno informacija na osnovu kojih će klijent biti u mogućnosti da donese odluke u vezi sa uslugama u okviru kojih se pojavljuje sukob interesa.

2. Značenje pojmova

Član 2.

Pojedini pojmovi u ovom Pravilniku imaju sledeća značenja:

Relevantno lice, u smislu Pravilnika o organizacionim uslovima za pružanje investicionih usluga, obavljanje investicionih aktivnosti i dodatnih usluga i upravljanje rizicima, u odnosu na Banku je:

- (1) lice sa vlasničkim učešćem u Banci ili vezanom zastupniku,
- (2) rukovodioci ili vezani zastupnik;
- (3) zaposleno lice u Odeljenju ili vezani zastupnik;
- (4) svako drugo fizičko lice koje je angažovano od strane Banke ili vezanog zastupnika za pružanje usluga iz njegove nadležnosti,
- (5) fizičko lice koje je direktno uključeno u pružanje usluga Banci ili njegovom vezanom zastupniku na temelju ugovora o poveravanju poslovnih procesa, a u svrhu pružanja Usluga Banke;

Vezani zastupnik je fizičko ili pravno lice koje, pod punom i bezuslovnom odgovornošću jedinog investicionog društva ili kreditne institucije za čiji račun nastupa, obavlja sledeće poslove:

- (1) promoviše, odnosno nudi investicione i/ili dodatne usluge klijentima ili potencijalnim klijentima;
- (2) prima i prenosi naloge klijenata u pogledu investicionih usluga ili finansijskih instrumenta;
- (3) plasira finansijske instrumente; ili

- (4) pruža savete klijentima ili potencijalnim klijentima u vezi tih finansijskih instrumenata ili usluga;

Lice sa kojim je relevantno lice u odnosima bliske povezanosti, u smislu Pravilnika o organizacionim uslovima, je:

- (1) bračni, odnosno vanbračni drug relevantnog lica,
- (2) potomci i preci u pravoj liniji neograničeno,
- (3) srodnik do trećeg stepena srodstva, u pobočnoj liniji, uključujući i srodstvo po tazbini,
- (4) usvojilac i usvojenici i potomci usvojenika,
- (5) staralac i štićenici i potomci štićenika,
- (6) svako drugo lice koje je sa relevantnim licem provelo u zajedničkom domaćinstvu najmanje godinu dana od datuma predmetne lične transakcije;

Lična transakcija – transakcija sa finansijskim instrumentom koju izvrši relevantno lice delujući van delokruga aktivnosti koje obavlja kao relevantno lice ili koja je izvršena za račun relevantnog lica, lica sa kojim je relevantno lice u rodbinskoj vezi ili sa kojim je blisko povezano u smislu Zakona ili lica čiji je odnos sa relevantnim licem takve prirode da relevantno lice ima neposredan ili posredan materijalni interes od rezultata transakcije, a koji nije provizija ili naknada za izvršenje transakcije;

Vrste finansijskih instrumenata

U skladu sa Zakonom o tržištu kapitala, finansijski instrumenti su:

- 1) prenosive hartije od vrednosti
- 2) instrumenti tržišta novca
- 3) jedinice institucija zajedničkog investiranja
- 4) Opcije, fjučersi (terminski ugovori), svopovi, kamatni forvardi (nestandardizovani kamatni terminski ugovori) i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na hartije od vrednosti, valute, kamatne stope, ili prinose, emisije jedinice kao i svi drugi izvedeni finansijski instrumenti, finansijski indeksi ili finansijske mere koje je moguće namiriti fizički ili u novcu;
- 1) Opcije, fjučersi, svopovi, forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i koji:
 - a) Moraju biti namireni u novcu, ili
 - b) Mogu biti namireni u novcu po izboru jedne od ugovornih strana, osim u slučaju neizvršenja obaveza ili drugog razloga za raskid ugovora;
- 2) Opcije, fjučersi, svopovi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i mogu se namiriti fizički, pod uslovom da su predmet trgovanja na regulisanom tržištu, MTP-u ili OTP-u, izuzev veleprodajnih energetskih proizvoda kojima se trguje na OTP-u i koji se moraju fizički namiriti;
- 3) Opcije, fjučersi, svopovi, forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na robu i mogu se namiriti fizički, ako nisu navedeni u podtački (6) ove tačke i nemaju poslovnu namenu, a imaju obeležja drugih izvedenih finansijskih instrumenata;
- 4) Izvedeni finansijski instrumenti za prenos kreditnog rizika;
- 5) Finansijski ugovori za razlike;
- 6) Opcije, fjučersi, svopovi, kamatni forvardi i svi drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na klimatske varijable, troškove prevoza, stope inflacije ili druge službene, ekonomske i statističke podatke, a koji moraju biti namireni u novcu ili mogu biti namireni u novcu po izboru jedne od ugovornih strana, osim u slučaju neizvršenja obaveza ili drugog razloga za raskid ugovora, kao i drugi ugovori o izvedenim finansijskim instrumentima koji se odnose na imovinu, prava, obaveze, indekse i merne jedinice koje nisu navedene u ovoj tački, a koji imaju odlike drugih izvedenih finansijskih instrumenata, imajući u vidu, između ostalog, da li se njima trguje na regulisanom tržištu, OTP-u ili MTP-u;

- 7) Emisije jedinice koje se sastoje od bilo kojih jedinica za koje je utvrđeno da su u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje sistem trgovanja emisijama gasova sa efektom staklene bašte.

Transakcije kojima se finansiraju hartije od vrednosti – transakcije pozajmljivanja finansijskih instrumenata, repo ugovori ili obrnuti repo ugovori, ili druge transakcije koje uključuju kupovinu hartija od vrednosti i njihovu ponovnu prodaju ili prodaju hartija od vrednosti i njihovu ponovnu kupovinu;

Klijent – pravno ili fizičko lice kojem Banka pruža investicionu, odnosno dodatnu uslugu, kao i lice koje može postati klijent Banke (potencijalni klijent);

Mali investitor je klijent koji ne spada u kategoriju profesionalnog investitora;

Relevantni propisi su Zakon o tržištu kapitala (u daljem tekstu „**Zakon**“), pravilnici doneti na osnovu Zakona i drugi propisi koje su investiciona društva dužna da primenjuju;

Poslovi interne kontrole su poslovi praćenja usklađenosti poslovanja investicionog društva sa relevantnim propisima.

Nadležna organizaciona jedinica Banke je organizaciona jedinica Banke koja nije Odeljenje za investicione usluge.

3. Sukob interesa koji je potencijalno štetan za klijenta

Član 3.

U svrhu utvrđivanja vrsta sukoba interesa koji nastaju u toku pružanja Usluga ili njihove kombinacije, a čije postojanje može naneti štetu interesima klijenta, Banka uzima u obzir da li se Banka ili relevantno lice ili lice koje je direktno ili indirektno putem kontrole povezano sa Bankom nalazi bilo kojoj od sledećih situacija, bilo kao rezultat pružanja investicionih ili dodatnih usluga odnosno sprovođenja investicionih aktivnosti ili zbog drugih razloga:

- 1) Banka ili to lice mogli bi verovatno da ostvare finansijsku dobit ili izbegnu finansijski gubitak na štetu klijenta;
- 2) Banka ili to lice ima interes od ishoda usluge pružene klijentu ili transakcije izvršene za račun klijenta, koji je različit od interesa klijenta;
- 3) Banka ili to lice ima finansijski ili drugi motiv da interes nekog drugog klijenta ili grupe klijenata stavi ispred interesa klijenta;
- 4) Banka ili to lice obavljaju istu delatnost kao i klijent;
- 5) Banka ili to lice primaju ili će primiti od lica koje nije klijent dodatni podsticaj u vezi sa uslugom pruženom klijentu, u obliku novčanih ili nenovčanih koristi ili usluga.

4. Politika upravljanja sukobom interesa

Član 4.

Banka uspostavlja, sprovodi i održava efikasnu politiku upravljanja sukobom interesa, pripremljenu u pisanom obliku i primerenu veličini i organizaciji Banke i prirodi, obimu i složenosti poslovanja Banke i svih organizacionih delova unutar nje.

Banka je član grupe, stoga se politikom vodi računa i o svim okolnostima o kojima Banka ima ili bi trebala da ima saznanja, a koje bi mogle da dovedu do sukoba interesa zbog strukture i poslovnih aktivnosti drugih članova grupe.

Postupci koje treba poštovati i mere koje treba doneti uključuju najmanje stavke u nastavku navedene koje su potrebne da bi Banka osigurala potreban stepen nezavisnosti:

1) efikasne postupke za sprečavanje ili kontrolu razmene informacija između relevantnih lica uključenih u aktivnosti koje uključuju rizik sukoba interesa kada bi takva razmena informacija mogla da naštetiti interesima jednog ili više klijenata;

2) odvojen nadzor nad relevantnim licima čije glavne funkcije uključuju obavljanje aktivnosti za račun klijenta ili pružanje usluga klijentima čiji bi interesi mogli da budu u sukobu ili koje na drugi način predstavljaju različite interese koji mogu da budu u sukobu, uključujući i interese Banke;

3) uklanjanje bilo koje direktne povezanosti između politike nagrađivanja relevantnih lica koji se uglavnom bave jednom aktivnošću i politike nagrađivanja ili prihoda koje su ostvarila druga relevantna lica koja se uglavnom bave drugom aktivnošću u slučaju kada u vezi sa tim aktivnostima može da nastane sukob interesa;

4) mere kojima se bilo koje lice sprečava ili ograničava da izvrši neprimeren uticaj na način na koji relevantno lice pruža investicione ili dodatne usluge ili obavlja aktivnosti;

5) mere kojima se sprečava ili kontroliše istovremeno ili uzastopno učestvovanje relevantnih lica u pojedinim investicionim ili dodatnim uslugama ili aktivnostima ako bi takvo učestvovanje moglo da naštetiti valjanom upravljanju sukobom interesa.

Pre izvršenja transakcije za klijenta, Banka je dužna da klijenta upozna sa mogućim sukobima njegovih interesa sa interesima Banke, odnosno interesima drugih klijenata Banke, uključujući i opštu prirodu, odnosno izvore tih sukoba.

Banka radi sprečavanja sukoba interesa postupa u skladu sa Zakonom, Pravilnikom o organizacionim uslovima, Pravilima poslovanja, ovim Pravilnikom i drugim internim aktima Banke koji definišu ovu oblast.

Član 5.

Procedure za otkrivanje i rešavanje mogućih sukoba interesa u poslovanju Banke sastoje se od:

- (1) identifikacije sukoba interesa dužnost je svih Relevantnih lica;
- (2) obaveštavanja o sukobu interesa – svaki identifikovani sukob interesa se prijavljuje internom kontroloru Banke koji je ovlašćen za praćenje i prikupljanje informacija o postojanju sukoba interesa, vođenje registra, obaveštavanje Rukovodioca i Nadležne organizacione jedinice Banke;
- (3) procenjivanja sukoba interesa prikupljanjem svih potrebnih informacija radi utvrđivanja postojanja sukoba interesa, načina za rešenje i obaveštavanja klijenta o sukobu interesa;
- (4) rešavanja sukoba interesa koje vrše Rukovodioci, interni kontrolor i Nadležna organizaciona jedinica Banke.

Banka preduzima sve neophodne radnje i mere da spreči nastajanje sukoba interesa. U slučaju nastanka sukoba interesa, isti treba da bude rešen na način koji osigurava da interesi Banke i/ili Relevantnih lica ne dovedu do mogućih gubitaka za klijenta, niti da se klijent stavi u podređeni položaj.

Sva Relevantna lica i sa njima povezana lica ne smeju pružati Usluge na način da rade u interesu pojedinih klijenata, a na štetu drugih klijenata Banke. Sva Relevantna lica i sa njima povezana lica su dužna da prilikom pružanja Usluga:

- stave interese svojih klijenata ispred sopstvenih interesa,
- da posluju pravično, pošteno i profesionalno u skladu sa najboljim interesima klijenata.

Banka svoje poslovanje organizuje tako da na najmanju moguću meru svede sukobe interesa čije postojanje može štetiti interesima klijenta, a koji se mogu javiti prilikom pružanja usluga između interesa:

- (1) Banke, Relevantnog lica i svih lica blisko povezanih sa njima, sa jedne strane, i interesa klijenta Banke, sa druge strane;
- (2) klijenata Banke međusobno.

Banka organizuje obavljanje svojih poslova, u skladu sa Pravilnikom o organizacionim uslovima i internim aktom Banke, na način da se sprečava sukob interesa prilikom pružanja određenih investicionih i dodatnih usluga i to:

- (1) odluka o dilerskom trgovanju donosi se u zasebnoj organizacionoj jedinici od organizacione jedinice u kojoj se vrši prijem naloga klijenata za kupovinu/prodaju finansijskih instrumenata;
- (2) izvršenje dilerskih naloga obavlja se u zasebnoj organizacionoj jedinici od organizacione jedinice u kojoj se izvršavaju nalozi klijenata, osim u slučaju kada dilersko trgovanje nije dominantna investiciona usluga Banke (prihodi po osnovu te usluge su manji od 20% ukupnih prihoda);
- (3) jačanje sistema unutrašnje kontrole, a posebno kontrole aktivnosti relevantnih lica i zabrana aktivnosti relevantnim licima sa ciljem sprečavanja sukoba interesa.

Pre pružanja usluge klijentu, Banka je dužna da upozna klijenta sa mogućim vrstama i izvorima sukoba interesa koji su regulisani ovim Pravilnikom.

5. Zabranjene aktivnosti relevantnih lica i preventivne mere kojima se sprečavaju zabranjene aktivnosti

Član 6.

Banka donosi, primenjuje i redovno ažurira preventivne mere kojima se sprečavaju Relevantna lica da preduzimaju zabranjene aktivnosti koje bi mogle dovesti do sukoba interesa ili koja, na osnovu aktivnosti koje Relevantna lica obavljaju u ime Banke, imaju pristup povlašćenim informacijama u smislu Zakona ili drugim poverljivim informacijama koje se odnose na klijente ili transakcije sa klijentima ili za klijente i da vrše zloupotrebu tih informacija radi ostvarenja sopstvene koristi.

Banka je dužna da zabrani Relevantnom licu da obavlja sledeće aktivnosti:

- (1) da zaključuje lične transakcije koje ispunjavaju barem jedan od sledećih kriterijuma:

- 1) tom je licu zabranjeno sklapanje takvih transakcija u smislu odredbi Zakona koje se odnose na zloupotrebe na tržištu;

- 2) transakcija uključuje zloupotrebu ili nepropisno objavljivanje poverljivih informacija;

- 3) transakcija je u sukobu ili postoji verovatnoća da može da dođe u sukob sa obavezom Banke na osnovu Zakona;

- (2) da savetuje ili nagovara drugo lice na zaključivanje transakcije sa finansijskim instrumentima, na način koji prelazi ovlašćenja relevantnog lica ili nije propisan ugovorom o pružanju usluga;

- (3) da otkriva drugom licu bilo koje informacije ili mišljenja, osim u okviru redovnog ovlašćenja ili u okviru ugovora o pružanju usluga, ako Relevantno lice zna, ili bi trebalo znati, da će takvo postupanje uticati na to drugo lice da:

- 1) zaključi transakciju sa finansijskim instrumentima koja bi da predstavlja ličnu transakciju Relevantnog lica bila podložna zabrani,

- 2) savetuje ili nagovara treće lice na zaključivanje takve transakcije.

Član 7.

Banka, Relevantna lica, kao i sa njima blisko povezana lica ne mogu kupovati ili prodavati za sopstveni račun iste finansijske instrumente koji su predmet naloga klijenta pre postupanja po nalogu klijenta, u skladu sa Zakonom, podzakonskim aktima Komisije, Pravilima poslovanja i ovim Pravilnikom. Banka obezbeđuje:

- (1) da su Relevantna lica upoznata sa zabranjenim aktivnostima i merama Banke u vezi sa ličnim transakcijama i odgovarajućim obaveštavanjima;

- (2) da je odmah obaveštena o svim ličnim transakcijama;
- (3) da kada poverava poslove drugom licu, pružalac usluga vodi evidenciju ličnih transakcija Relevantnih lica pružaoca usluge i da informacije o ličnim transakcijama, na zahtev, odmah dostavi Banci;
- (4) vođenje evidencija o svim ličnim transakcijama, a koje moraju uključiti sva odobrenja ili zabrane u vezi sa ličnim transakcijama.

Odredbe o ličnim transakcijama (detaljnije regulisane u Pravilima poslovanja, Zakonu i podzakonskim aktima Komisije) se ne odnose na lične transakcije sa investicionim jedinicama u otvorenim investicionim fondovima ukoliko relevantno lice i svako drugo lice, za čiji račun je transakcija izvršena, nije uključeno u upravljanje navedenim subjektom.

Odredbe ovog člana se odnose i na lica sa kojima je relevantno lice u rodbinskoj vezi ili sa kojim je blisko povezano.

Član 8.

Radi sprečavanja sukoba interesa, a u svrhu ograničavanja protoka informacija između različitih organizacionih jedinica Banke, u organizacionoj strukturi se primenjuje takozvani mehanizam kineskog zida, koji omogućuje pristup poverljivim ili insajderskim informacijama isključivo onim relevantnim osobama u organizacionim jedinicama kojima su takve informacije opravdano potrebne pri izvršavanju njihovih poslovnih i profesionalnih obaveza.

U slučaju da je uspostavljeni mehanizam čuvanja informacija iz stava 1. ovog člana nedovoljan za upravljanje potencijalnim sukobom interesa u određenoj situaciji, Banka će preduzeti dodatne mere, odnosno, nakon razmatranja svih činjenica u vezi dostupnosti informacija relevantnim osobama, uspostaviće ograničenje protoka informaciju za određenu transakciju na viši nivo, u skladu sa internim aktom Banke koji definiše prenos podataka koje se smatraju poslovnom odnosno bankarskom tajnom.

Član 9.

Ukoliko Banka proceni da u pojedinačnom slučaju uspostavljene efikasne organizacione i administrativne mere koje je Banka uspostavila radi sprečavanja sukoba interesa i nanošenja štete interesima klijenta ili upravljanje njima nisu dovoljne da se u razumnoj meri spreči rizik štete za interese klijenata, Banka je dužna da klijentu jasno obelodani opštu prirodu i/ili izvore sukoba interesa i preduzete korake za ublažavanje tih rizika pre nego što započne da posluje za njegov račun, kao krajnju meru.

Objava se sačinjava na trajnom nosaču podataka i u njoj se jasno navodi da organizacione i administrativne mere koje je Banka uspostavila radi sprečavanja tog sukoba interesa ili upravljanja njime nisu dovoljne kako bi se u razumnoj meri osiguralo sprečavanje rizika od nastanka štete za interese klijenata. Objava uključuje precizan opis sukoba interesa koji se pojavljuju u okviru pružanja investicionih i/ili dodatnih usluga, vodeći računa o razvrstavanju klijenta kojem se objava upućuje. U opisu se objašnjavaju priroda i izvori sukoba interesa i rizici za klijenta koji nastaju kao posledica sukoba interesa i mere preduzete kako bi se ti rizici ublažili, dovoljno detaljno kako bi se klijentu omogućilo da donese odluku u vezi sa investicionom ili dodatnom uslugom u okviru koje dolazi do sukoba interesa.

Prekomerno oslanjanje na objavu sukoba interesa smatra se nedostatkom u politici upravljanja sukobom interesa Banke.

6. Evidencija usluga i aktivnosti koje dovode do štetnog sukoba interesa

Član 10.

Banka vodi i redovno ažurira evidenciju svih vrsta investicionih usluga i aktivnosti odnosno dodatnih usluga koje pruža odnosno obavlja Banka ili neko u ime Banke, a u kojima se pojavio sukob interesa koji može da dovede do rizika od nastanka štete za interese jednog ili više klijenata ili se, u slučaju usluge ili aktivnosti koja je u toku, sukob interesa može pojaviti.

Najmanje jednom godišnje se sačinjava izveštaj u pisanoj formi o relevantnim informacijama vezanim za ovu evidenciju i dostavlja nadležnom rukovodiocu.

Banka procenjuje i periodično preispituje, najmanje jednom godišnje, politiku upravljanja sukobom interesa uspostavljenu u skladu sa Zakonom i podzakonskim aktima Komisije i preduzima odgovarajuće mere kako bi se uklonili eventualni nedostaci.

7. Završne odredbe

Ovaj Pravilnik je sastavni deo Pravila poslovanja Agroindustrijsko komercijalne banke „AIK banke“ akcionarsko društvo, Beograd za pružanje investicionih i dodatnih usluga i obavljanje investicionih aktivnosti i tupa na snagu danom dobijanja saglasnosti Komisije za hartije od vrednosti, a počinje da se primenjuje osam dana od dana objavljivanja na internet stranici Banke – www.aikbanka.rs ali ne pre 31.03.2025. godine.

Predsednik Izvršnog odbora

Petar Jovanović

Član Izvršnog odbora

Andrija Vuković